

Position Paper 2020

“Corona Virus ပထမလှိုင်း နှင့် မြန်မာ့အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ သက်ရောက်မှုများ”

Presented by

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းအကြောင်း	၄
၂။	မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေ	၅
၃။	Covid 19 ကာလအတွင်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့၏ အခြေအနေနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း	၁၀
	(က) Covid-19 ကာလအတွင်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ	
	(ခ) Covid-19 ကာလအတွင်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ ၏ အခြေအနေနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ	
	(ဂ) Covid-19 ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ	
၄။	Covid-19 ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများတွင် ကြုံတွေ့ နေရသော စိန်ခေါ်မှုများ	၁၅
၅။	ကြုံတွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် နောက်ဆက်တွဲ သက်ရောက်မှုများအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အစိုးရအား အကြံပြုချက်များ	၁၆
၆။	ကိုးကား	၁၉

ပုံများ

ပုံ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	နှစ်အလိုက် မြန်မာ့အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ ပို့ကုန်တန်ဖိုး	၅
၂	မြန်မာ့အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ နိုင်ငံအလိုက် အထည်တင်ပို့မှု	၆
၃	နှစ်အလိုက် မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း အသင်းဝင်ကုမ္ပဏီ အရေအတွက် စုစုပေါင်း	၇
၄	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံအမျိုးအစားအလိုက် စက်ရုံနှင့် လုပ်သားအရေအတွက်	၈
၅	လုပ်သားအရေအတွက်အလိုက် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ	၉
၆	အရွယ်အစားနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားအလိုက် စက်ရုံအရေအတွက်	၉

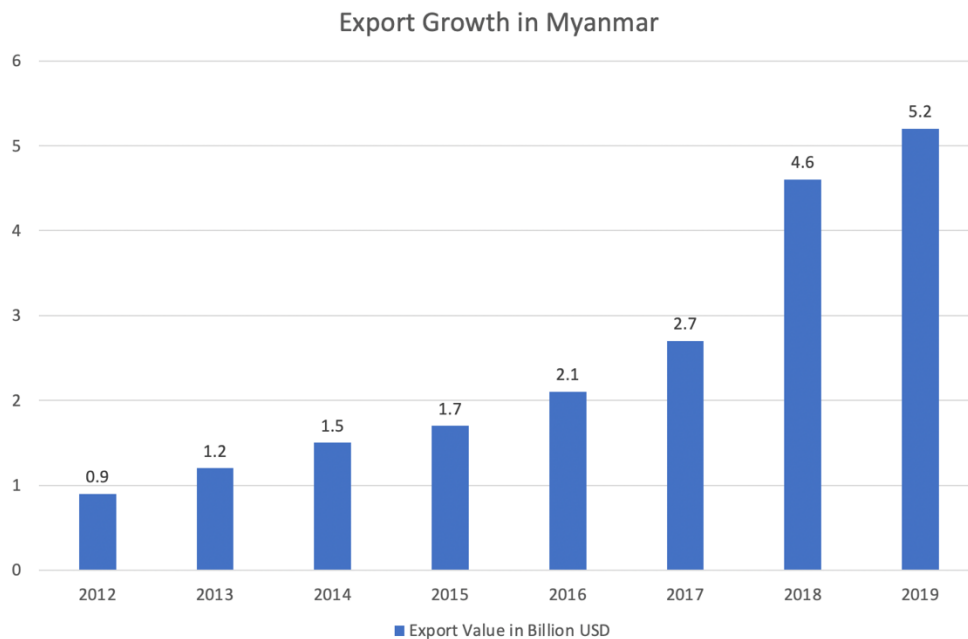
၁။ မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းအကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းသည် လုပ်သားများအတွက် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးပြီး ၎င်းတို့အတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရာတွင် ကူညီပေးခြင်းဖြင့် စက်ရုံလုပ်သားများအတွက် အပြောင်းအလဲများ ဖန်တီးပေးရန် ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၏ အဖွဲ့ဝင်စက်ရုံများက လုပ်သား ၅၅၀,၀၀၀ နီးပါးကို အလုပ် အကိုင်များ ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းက အဖွဲ့ဝင်များနှင့် ပိုမိုအကျိုးရှိစွာ ဆက်ဆံနိုင်ရန်အတွက် ဝန်ဆောင်မှုအသစ်များကို မိတ်ဆက်ရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းသည် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင် အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်နိုင်စေမည့် အခမ်းအနားများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတူ ရှာဖွေချိတ်ဆက်ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှုကိုလည်း မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏အခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ ပို့ကုန်တန်ဖိုးသည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၀.၉ ဘီလီယံ ရှိခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅.၂ ဘီလီယံအထိ တိုးမြင့်လာခဲ့သည်။

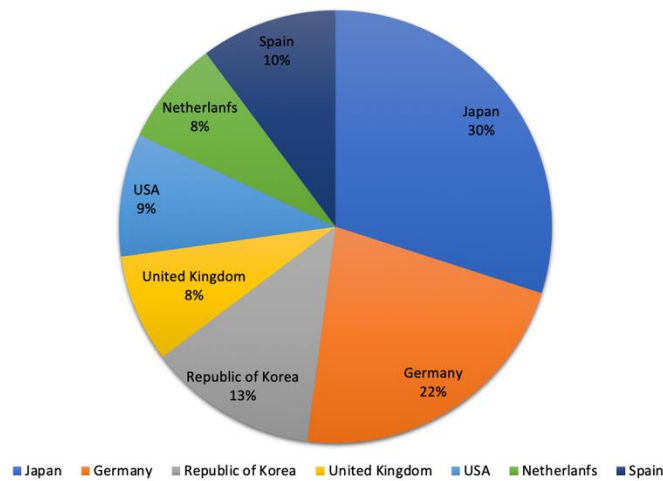

ပုံ ၁ - နှစ်အလိုက် မြန်မာ့အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ ပို့ကုန်တန်ဖိုး

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကုန်ကြမ်းပိုင်းတွင် သွင်းကုန်ကိုသာ အဓိကအားထားနေရပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထည်တင်ပို့သူများတွင် စက်ရုံကြီးများက နိုင်ငံခြားသားပိုင် သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပကုမ္ပဏီ များအတွက် ပူးတွဲသဘောတူညီချက်ဖြင့် လုပ်ကိုင်နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယခင်က တရုတ်၊ တောင်ကိုရီးယား၊ ဂျပန်နှင့် အခြား အာရှနိုင်ငံများသို့ အများစု တင်ပို့ခဲ့ပြီး ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ စုစုပေါင်း အထည်တင်ပို့မှု၏ ၄၈ ရာခိုင်နှုန်းကို ဥရောပနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ လက်ရှိတွင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ အီးယူနိုင်ငံများနှင့် တရုတ်နိုင်ငံသို့ အဓိကတင်ပို့လျက်ရှိသည်။

Apparel Exported By Myanmar
(From 2016 to 2019)

ပုံ ၂ - မြန်မာ့အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ နိုင်ငံအလိုက် အထည်တင်ပို့မှု

အထည်ချုပ်စက်ရုံအများစုသည် ပို့ကုန်အားထားသည့် စက်ရုံများဖြစ်ကြပြီး ညှပ်-ချုပ်-ထုပ် (CMP) စနစ်ဖြင့် လုပ်ကိုင်နေကြသည်။ အမှာစာများအတွက် ကုန်ကြမ်းများကိုမူ နိုင်ငံခြားက တင်သွင်း၍ ချုပ်လုပ်လျက်ရှိပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်းတွင် စက်ရုံအရေအတွက်တိုးများလာခဲ့သည်။ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် စက်ရုံ ၁၅၄ ရုံသာရှိရာမှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်တွင် ၇၂၀ အထိ တိုးမြင့်လာခဲ့သည်။ သို့သော် Covid-19 ကာလအတွင်း ပိတ်သွားခဲ့သော သို့မဟုတ် ယာယီပိတ်ထားသောစက်ရုံပေါင်း ၁၁၄ ရုံ ရှိပြီး လက်ရှိတွင် အထည်ချုပ်စက်ရုံ ၆၀၆ ရုံသာ လုပ်ငန်းလည်ပတ်လျက်ရှိကာ ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အဓိကအားဖြင့် ပို့ကုန်ကိုသာ အားထားလုပ်ကိုင်နေကြသည်။

ယခုနောက်ပိုင်းတွင် ပြည်တွင်းဈေးကွက်လိုအပ်ချက် များပြားလာသဖြင့် အထည်ထုတ်လုပ်သူများသည် ပြည်ပပို့ကုန်များသာမက ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပဈေးကွက်နှစ်ခုစလုံးအတွက် ထုတ်လုပ်ရန် အခွင့်အလမ်း ရှိလာခဲ့သည်။

ပြည်ပသို့ အထည်တင်ပို့သော စက်ရုံများသည် အထည်မှာယူမှုနည်းသော ဇန်နဝါရီ၊ ဖေဖော်ဝါရီ၊ စက်တင်ဘာ နှင့် အောက်တိုဘာလများတွင် ပြည်တွင်းအမှာစာများကို လက်ခံလုပ်ဆောင်လေ့ရှိသည်။

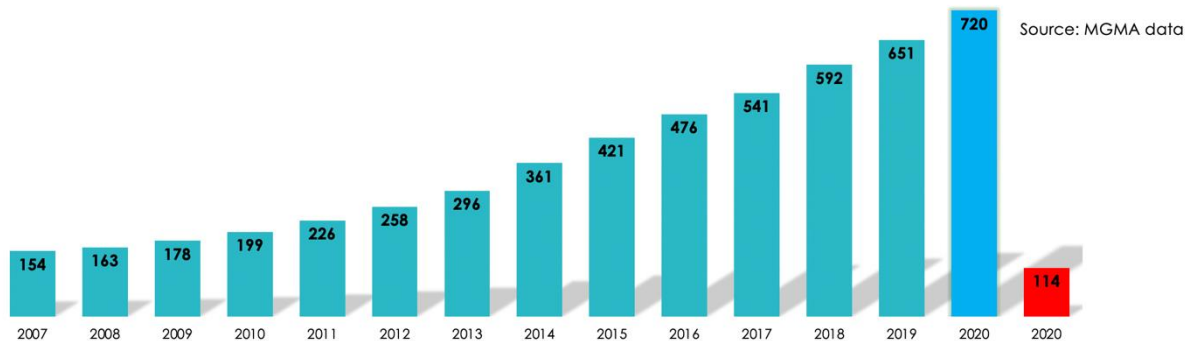

Total number of MGMA member companies by year

Total (720- 114) =606

Active Members (606)

Non Active Members (114)

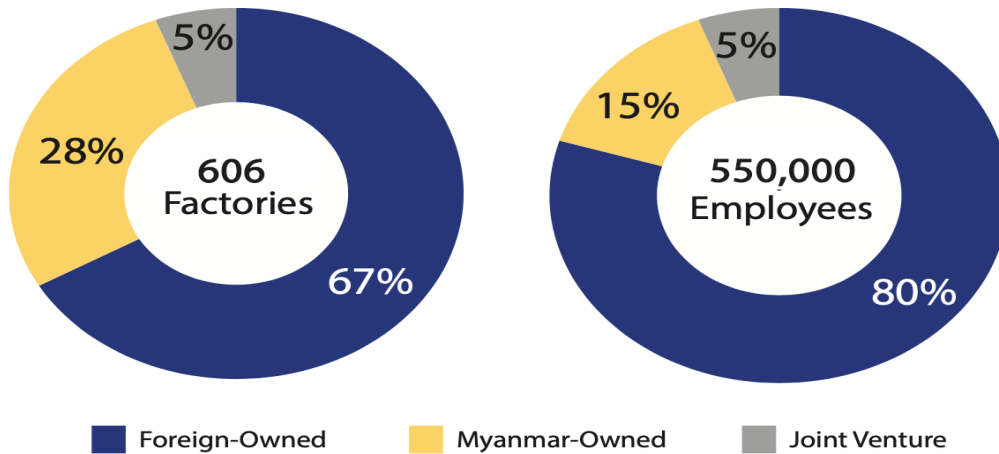

ပုံ ၃ - နှစ်အလိုက် မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း အသင်းဝင်ကုမ္ပဏီ အရေအတွက်စုစုပေါင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စက်ရုံများတွင် လုပ်ကိုင်နေသော အမှာအားလုံးနီးပါးသည် ညှပ်-ချုပ်-ထုပ် (CMP) စာချုပ်ဖြင့် လုပ်ကိုင်နေခြင်းဖြစ်ပြီး ဒီဇိုင်းဖန်တီးခြင်း၊ ကုန်ကြမ်းပံ့ပိုးခြင်း၊ ကိုယ်ပိုင်ဂိုထောင်များတွင် ပစ္စည်းသိမ်းခြင်း၊ ချုပ်လုပ်ပြီးအထည်များကို ပို့ပေးခြင်းတို့ကဲ့သို့ ထပ်ဆောင်းဝန်ဆောင်မှုများကိုတော့ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ အဆိုပါဝန်ဆောင်မှုများ မပေးခြင်းကြောင့် ရရှိသည့်အမြတ်ငွေမှာ အကန့်အသတ်ရှိနေပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေများသော Free-On-Board (FOB) ၊ Own-Design-Manufacturing (ODM) ၊ Own-Business-Manufacturing (OBM) စာချုပ်အမျိုးအစားများနှင့်လုပ်ကိုင်ရန် အခက်အခဲများ ရှိနေသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထည်ချုပ်စက်ရုံအများစုသည် နိုင်ငံခြားသားပိုင်စက်ရုံများ သို့မဟုတ် တရုတ်၊ ထိုင်ဝမ်၊ ဂျပန်နှင့် တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံများရှိ စက်ရုံများ၏ ရုံးခွဲများ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း ၆၀၆ ခုအနက် ၃၅၅ ခုသည် နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၉ ဩဂုတ်လအထိစာရင်းဇယားများအရ လုပ်ငန်း ၆၀၆ ခုအနက် လုပ်ငန်း ၂၈ ခုကသာလျှင် စက်ရုံတစ်ရုံလျှင် လုပ်သား ၂,၀၀၀ ကျော်ကို ခန့်ထားနိုင်ပြီး စက်ရုံ အရေအတွက် လျင်မြန်စွာ တိုးများလာခဲ့သလို အလုပ်သမားအရေအတွက် ၅၀၀ အောက်ရှိ စက်ရုံအသေးများကလည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ စက်ရုံအရေအတွက် စုစုပေါင်း၏ ၄၂ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးအထိ တိုးတက်လာနေပြီဖြစ်သည် ။ အဆိုပါ စက်ရုံ ၆၀၆ ခုတွင် လုပ်ကိုင်နေသော လုပ်သားပေါင်း ၅၅၀,၀၀၀ ကျော်ရှိပြီး ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ နိုင်ငံခြားသားပိုင် စက်ရုံတွင် လုပ်ကိုင်နေပြီး ၁၅ ရာခိုင်နှုန်းက နိုင်ငံသားပိုင်စက်ရုံတွင် လုပ်ကိုင်ကာ ၅ ရာခိုင်နှုန်းက ဖက်စပ်စက်ရုံများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသည်။

Number of Factories and Employees by Investment Type

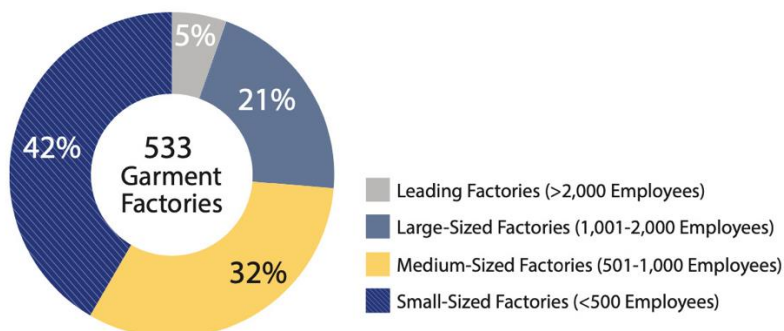

Source: Myanmar Garment Manufacturers Association, 2020

ပုံ ၄ - ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံအမျိုးအစားအလိုက် စက်ရုံနှင့် လုပ်သားအရေအတွက်

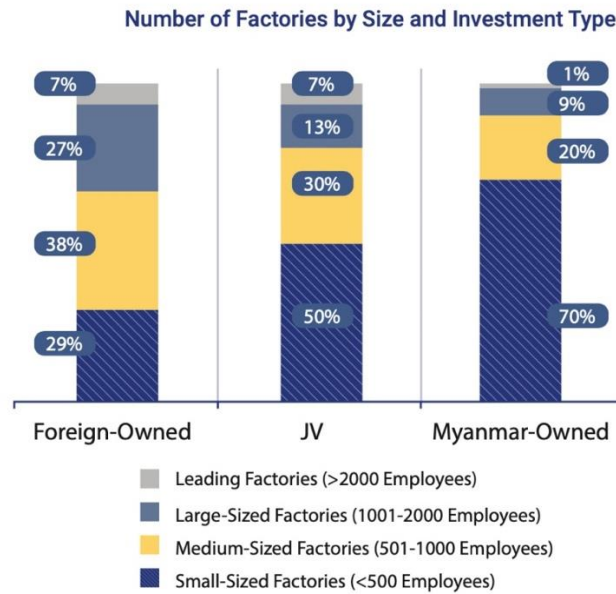
မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်သား ၂,၀၀၀ အထက် စက်ရုံများ ၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ လုပ်သား ၁,၀၀၁ မှ ၂,၀၀၀ ကြားရှိ စက်ရုံကြီး ၂၁ ရာခိုင်နှုန်း၊ လုပ်သား ၅၀၁ မှ ၁,၀၀၀ ကြားရှိ အလတ်စားစက်ရုံ ၃၂ ရာခိုင်နှုန်း၊ လုပ်သား ၅၀၀ အောက် စက်ရုံသေး ၄၂ ရာခိုင်နှုန်း ရှိသည်။

Types of Garment Factories based on Number of Employees

Source: Myanmar Garment Manufacturers Association, 2020

ပုံ ၅ - လုပ်သားအရေအတွက်အလိုက် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ

Source: Myanmar Garment Manufacturers Association, 2019

ပုံ ၆ - အရွယ်အစားနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားအလိုက် စက်ရုံအရေအတွက်

၃။ Covid 19 ကာလအတွင်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ ဘီဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့၏ အခြေအနေနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း

(က) Covid-19 ကာလအတွင်း ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ

- တင်ပို့ကုန်အမှာများ ပယ်ဖျက်ခံရသည့်အတွက် အဝတ်အထည်နှင့် တင်ပို့ကုန် တန်ဖိုးလျော့ကျခဲ့ပြီး ဤအခြေအနေတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအများစုက ပြည်တွင်းဝယ်လိုအားနှင့် ကိုက်ညီစေရန် အဝတ် နှာခေါင်းစည်း ထုတ်လုပ်ခြင်းသို့ ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။
- ဗီယက်နမ် အစိုးရက Covid-19 ကြောင့် စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုများ လျော့ပါးစေရန်အတွက် ခံစားခွင့် အမျိုးမျိုးကို ထုတ်ပြန်ရန်စီစဉ်ခဲ့ပြီး ဝန်ကြီးချုပ်က ထိခိုက်မှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ကူညီရန် လမ်းညွှန်ချက် (၁၁) ချက်ပါ ဆောင်ရွက်ချက်ကိုလည်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ခံစားခွင့်များတွင် အခွန် ပေးချေမှုများ ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း၊ အခွန်လျော့ပေးခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် မြေအသုံးပြုခ တို့ ပါဝင်သည်။
- ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ ဗဟိုဘဏ် The State Bank of Vietnam (SVB) က ဖေဖော်ဝါရီမှစ၍ အတိုးနှုန်း များကို ဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အတိုးနှုန်းများကို လျှော့ချရန် (SVB) က နိုင်ငံအတွင်းရှိ စီးပွားရေး ဘဏ်များကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။
- Covid-19 အဆင့် (၂) အတွင်း The Vietnam Textile and Garment Association (VITAS) က အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမားများအတွက် (၂၀၂၀) တွင် လူမှုဖူလုံရေးနှင့် အသင်းကြေးကို ကင်းလွတ်ခွင့်

ပေးရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအကြောင်း (၂၀၂၀) ခုနှစ်တွင် CIT ပေးချေမှုကို ဆိုင်းငံ့ရန်နှင့် (၂၀၂၀) အတွက် VAT အမျိုးအစားအားလုံးပေးချေမှုကို ဆိုင်းငံ့ရန် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

- VITAS က “US နှင့် EU ဈေးကွက်များက ဗီယက်နမ် အထည်အလိပ်နှင့် အဝတ်အစားများကို တရားဝင်ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည်” ဟူသော သတင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ငန်းများ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြနေခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်အတွက် မခိုင်လုံသော သတင်းအချက်အလက်ကို အတည်ပြုရန် US Department of State and representatives of the European Union သို့ အသနားခံစာ တင်သွင်းရန် MOIT, Trade Office in the United States and the Delegation of the European Union in Vietnam နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
- Covid-19 ကာလအတွင်းတွင် တရုတ်၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ပါကစ္စတန်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ မြန်မာနိုင်ငံတို့ အပါအဝင် ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် တင်ပို့ရေး နိုင်ငံ (၆) နိုင်ငံမှ အခြားအထည်အလိပ်နှင့် အဝတ်အစား လုပ်ငန်းအသင်းများနှင့်အတူ လုပ်ကိုင်နေသော The Vietnam Textile and Garment Association (VITAS) သည် တာဝန်ရှိရှိဝယ်ယူခြင်း အလေ့အထနှင့် ပတ်သက်၍ (၁) အရေးပါသော ဝယ်ယူရေးဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်သောအခါ အလုပ်သမားများ supply chain နယ်ပယ်ရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းအပေါ် သက်ရောက်နိုင်ချေအားလုံးကို ဆုံးဖြတ်ရန် (၂) ဝယ်ယူရေး စာချုပ်ပါ စည်းမျဉ်းများကို လိုက်နာရန် ၊ စာချုပ်ပါ တာဝန်များကို ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ဈေးနှုန်း (သို့) ငွေပေးချေမှု သတ်မှတ်ချက်များကို ပြန်လည် ညှိနှိုင်းခြင်း မပြုလုပ်ရန် (၃) ပစ္စည်းပေးပို့ခြင်း (သို့) ကုန်ပစ္စည်း ပို့ဆောင်မှုကို လက်ခံရန်၊ အသင့်ရှိပြီး ကုန်ကြမ်းများဖြင့် လက်ရှိထုတ်လုပ်နေဆဲ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ထုတ်လုပ်ပြီးသား ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် ငွေပေးချေမှုကို သဘောတူထားသည့်အတိုင်း ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ထုတ်လုပ်နေသည့် အမှာများကို ပယ်ဖျက်ခြင်းမပြုရန် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။
- Covid-19 ကြောင့် အလုပ်သမားများ တာဝန်မှ ရပ်စဲခံရခြင်း၊ factory disruption ကြောင့် ယာယီ ခွင့်ပေးခံရခြင်းတို့အတွက် အလုပ်သမားများကို ပေးချေရန် ကုမ္ပဏီများအတွက် အထောက်အပံ့ အစီအစဉ်များ ပံ့ပိုးရန် Vietnam Chamber of Commerce and Industry (VCCI) က ကုမ္ပဏီများရှိ အလုပ်သမားများအပေါ် Covid-19 သက်ရောက်မှုလျော့ပါးစေရန် အစိုးရထံသို့ အကြံပြု ခဲ့သည်။
- စာချုပ်ချုပ်ထားပြီး Covid-19 ကြောင့် လစာမဲ့ခွင့်ယူရသော (သို့) အလုပ်ဆိုင်းငံ့ခံရသော အလုပ်သမား များနှင့် ပက်သတ်သည့် ကိစ္စရပ်များအတွက် တိကျသော လမ်းညွှန်ချက်များ ပံ့ပိုးပေးရန်၊ Covid-19 ကာလအတွင်း ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိသော အလုပ်ချိန်များနှင့် ပတ်သက်သည့် မူဝါဒများကို ပြန်လည် သုံးသပ်ရန်၊ Covid-19 ကာလအတွင်း ဒေသအလိုက် အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခထက်နည်းသော လုပ်ခကို သဘောတူရန် အလုပ်သမားများနှင့် အလုပ်ရှင်များကို ခွင့်ပြုရန် အစိုးရကို တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

(ခ) Covid-19 ကာလအတွင်း ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေနှင့် ဆောင်ရွက်ချက်များ

- Corana virusကြောင့် ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရန် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းကို အဓိက လုပ်ကိုင်သော လုပ်ငန်းများ အတွက် ယူရို သန်း (၅၃၀) ထောက်ပံ့မည့် အစီအစဉ်ကို ကြေညာခဲ့ပြီး HSBC Bangladesh က Coronavirus ကြောင့် စီးပွားရေး အကျပ်အတည်းကို ကျော်လွှားရန် ၎င်း၏ အထည်အလိပ်နှင့် အဝတ်အစားလုပ်ငန်းရှင်များကို ကူညီရန်စီမံချက်များကို ကြေညာခဲ့သည်။
- ဘဏ်များကလည်း ငွေရင်းပေးချေခြင်းကို လေးလအထိ တရားဝင်ဆိုင်းငံ့ထားပြီး တစ်နှစ်အထိ အထူး ကာလတိုချေးငွေများကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပြီး တရားဝင် ဆိုင်းငံ့ထားသည့် ကာလအတွင်း လုပ်ငန်းရှင်များ အနေ ဖြင့် အရစ်ကျပေးချေခြင်းအား ဆိုင်းငံ့ပေးထားခဲ့သည်။
- Bangladesh ဗဟိုဘဏ်က လုပ်ငန်းများအတွက် အလားတူ ပံ့ပိုးမှုကို တိုးမြှင့်ပေးရန်လည်း ဘဏ်များ အား တောင်းဆိုခဲ့သည်
- Bangladesh အစိုးရကလည်း International Monetary Fund နှင့် ကမ္ဘာ့ဘဏ်ထံ မှ ဒေါ်လာ (၁) ဘီလီယံ အကူအညီတောင်းခံခဲ့သည်
- အမှာများ ဖျက်သိမ်းခြင်း/ ရွှေ့ဆိုင်းခြင်း/ ရုပ်သိမ်းခြင်းတို့ကြောင့် ဆုံးရှုံးသော ဝင်ငွေကို မျှဝေကျခံရန် အလို့ငှာ ဖြစ်နိုင်သော ပူးပေါင်းမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ supplier များက ၎င်းတို့၏ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် များ/ လက်လီ ရောင်းချသူများနှင့် ဆွေးနွေးရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဆုံးရှုံးမှုများကို ဝယ်သူ/ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်/ လက်လီရောင်းချသူများနှင့် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း သို့မဟုတ် အပြည့်အဝ မျှဝေကျခံရန်၊ ပို့ကုန်တင်ပို့သူများအတွက် ချေးငွေများကို case by case basis ဖြင့် အချိန်ရွှေ့ဆိုင်းနိုင်ရန် The Centre for Policy Dialogue (CPD) in Bangladesh က လှုံ့ဆော်ခဲ့သည်။
- Bangladesh Bank က ချေးငွေ ပြန်ဆပ်မှုအခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ရန် စီးပွားရေးဘဏ်များသို့ လမ်းညွှန်မှုများ ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။
- BGMEA ဥက္ကဋ္ဌ Dr.Rubana Huq က ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်တွင်ပင်ရင်း လုပ်ကိုင်နေသော ၎င်းတို့၏ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များအား ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်မှုများကို မဆိုင်းငံ့ရန် သို့မဟုတ် မပယ်ဖျက်ရန် ချက်ချင်း တိုက်တွန်းပေးရန် the German Federal Minister for Economic Cooperation and Development Dr. Gerd Müller ကို တောင်းဆိုခဲ့သည်။
- နာမည်ကျော် အမှတ်တံဆိပ်များက ထုတ်လုပ်ပြီးသား (သို့) မှာယူပြီးသား ကုန်ပစ္စည်း ပေးပို့မှုများကို လက်ခံခြင်းဖြင့် အဝတ်အထည် supplier များကို ကူညီပေးရန် အာမခံခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်းအမှတ် တံဆိပ်များက မှာယူပြီးသားများကို လက်ခံသော်လည်း အသစ်မှာယူခြင်းကို ယာယီဆိုင်းငံ့ထားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

(ဂ) Covid-19 ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ၏ အခြေအနေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၏ ဆောင်ရွက်ချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်းသည် COVID-19 ရောဂါမြန်မာနိုင်ငံသို့ စတင်ရောက်ရှိလာသည့် အချိန်မှစတင်၍ ကုန်ကြမ်းပြတ်လတ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည့်အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကိုရှာဖွေရန် ဘဏ္ဍာရေး၊ စီမံကိန်းနှင့်စီးပွားရေးကော်မတီ၊ အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန၊ UMFCCL၊ မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊ Korea Garment Association in Myanmar နှင့် Chinese Textile & Garment Association in Myanmar မှ အကြီးအကဲနှင့် တာဝန်ရှိသူများက အနည်းဆုံးလုပ်ခကြေးငွေသတ်မှတ်ခြင်း၊ ရွှေ့ဆိုင်းပေးရန်၊ စက်ရုံများကို ငွေကြေးအကူအညီပေးရန်၊ နစ်နာကြေးပေးရန် ကိစ္စရပ်များ ကုန်ကြမ်းများရောက်ရှိပါက အလျင်အမြန်ထုတ်နိုင်ရန် ကူညီပေးရန်နှင့် လူမှုဖူလုံရေးဌာနမှလည်း အလုပ်သမားများအတွက် ကူညီပေးရန် ဆွေးနွေးတင်ပြခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေရန် ဖော်ပြပါလုပ်ဆောင်ချက်များကိုလည်း ထပ်မံလုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။
- ကုန်တင်နှင့် စာရွက်စာတမ်းတင်ပို့ခြင်းအတွက် ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းလျှော့ချပေးရန် DHLနှင့် သဘော တူညီမှု ရယူခြင်း။
- COVID-19 သက်ရောက်မှုကြောင့်ထိခိုက်မှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အစိုးရမှ ထောက်ပံ့သည့် COVID-19 Fund မှ ထုတ်ချေးမည်ချေးငွေ လျင်မြန်စွာ လျှောက်ထားနိုင်ရန် အသင်းဝင် ကုမ္ပဏီများကို ကူညီပေးခြင်း။
- မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၏ ဝန်ဆောင်မှုနှုန်းထားများ လျှော့ချပေးခြင်း။
- COVID-19 ထိန်းချုပ်ရေးနှင့်အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးကော်မတီရန်ပုံငွေအတွက်မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း က ငွေကျပ် သိန်း ၁၀၀ လှူဒါန်းခြင်း။
- UNOPS မှ စီမံခန့်ခွဲ၍ SMART Textile & Garments မှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ EU Myan Ku (မြန်ကူ) ရန်ပုံငွေပံ့ပိုးမှုတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- မြန်မာနိုင်ငံအလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနမှ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံ၊ အလုပ်ဌာနများ စစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရာတွင် ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ထားရမည့် အချက်အလက်များကို ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းနှင့် အချိန်နှင့်တပြေးညီသိရှိနိုင်ရန်သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေပေးခြင်း။
- အထည်ချုပ်အလုပ်သမားများအတွက် လူမှုဖူလုံရေးအာမခံလုပ်သားများအတွက် COVID-19 ကာလအတွင်း ရရှိနိုင်သည့် အကျိုးခံစားခွင့်များ၊ ထောက်ပံ့ကြေးငွေများရယူနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များအချိန်နှင့်တပြေးညီထုတ်ပြန်ပေးခြင်း။

၄။ Covid-19 ကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများတွင် ကြုံတွေ့နေရသောစိန်ခေါ်မှုများ

- မြန်မာနိုင်ငံသည် supply chain ၏အလယ်တွင် ရှိနေသောကြောင့် စိန်ခေါ်မှုများစွာ ရှိနေသည့် အတွက် ကုန်ကြမ်းများရရန် ခက်ခဲခြင်း၊ အော်ဒါများလျော့နည်းသွားခြင်း (သို့) ခေတ္တရပ်နားထားခြင်း နှင့် ငွေပေးချေမှုများ နောက်ကျခြင်း (သို့) မရရှိခြင်း၊ နာမည်ကျော်အမှတ်တံဆိပ်အချို့က အမှာများ ပယ်ဖျက်ခြင်းနှင့် အချို့ကုမ္ပဏီက ဒေဝါလီခံသွားခြင်း မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အသင်းဝင်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ရာ အများစုမှာ ဇူလိုင်လအထိသာ အော်ဒါများရှိပြီး စက်တင်ဘာလ မှ စတင်ကာအခက်ခဲများ စတင်ကြုံတွေ့လာနိုင်ပြီး အသင်းဝင် ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းသာ အော်ဒါများ ဆက်လက်ရရှိနိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ထားကြသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင်ပိတ်ရက်များစွာရှိနေပြီး အချိန်ပိုလခပေးရခြင်းသည် ပုံမှန်လုပ်ခ၏ နှစ်ဆခန့်ဖြစ်နေ၍ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ လာရန်အခက်အခဲ ဖြစ်လျက်ရှိသည်။
- လက်ရှိတွင် အထည်ချုပ်စက်ရုံများတွင် စိန်ခေါ်မှုများစွာရှိနေပြီး အနာဂတ်အလားအလာကို ခန့်မှန်းရန် လွန်စွာ ခက်ခဲသော်လည်း အလုပ်ရှင် အလုပ်သမားကြား ပိုမိုနားလည်မှုရှိလာပြီး အသင်းအဖွဲ့ အဆင့် တွင် အတော်အားကောင်းလာပြီဖြစ်ပြီး စက်ရုံအဆင့်တွင် အစိုးရ၏ကူညီပံ့ပိုးမှုဖြင့် တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်နေသေးပြီး ယုံကြည်မှုတည်ဆောက်ရေးမှာလည်း စိန်ခေါ်မှုအချို့ ရှိနေသေးသည်။
- ဥပဒေများမှာလည်း တိုးတက်သင့်ပြီး လက်တွေ့နှင့် ကိုက်ညီပြီး လိုက်နာရန်လွယ်ကူသင့်သည်။
- Covid-19 ကာလအတွင်း အမှာပယ်ဖျက်မှုများကြောင့် အလုပ်ရှားပါးလာပြီး ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ထွက်ခွာသွားခြင်းကြောင့်အလုပ်မှရပ်ဆိုင်းခံခဲ့ရသည်။

၅။ ကြုံတွေ့နေရသော စိန်ခေါ်မှုများနှင့် နောက်ဆက်တွဲ သက်ရောက်မှုများအား ဖြေရှင်းနိုင်ရန် အစိုးရအား အကြံပြုချက်များ

- Covid-19 ကာလအတွင်း စက်ရုံများ ပိတ်သိမ်း(သို့)ယာယီပိတ်သိမ်းခဲ့သည့်အတွက် အလုပ်သမား ၄၅,၀၀၀ ကျော် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများသာမက အလုပ်သမားများပါ များစွာထိခိုက်ခဲ့ရသည့် Covid-19 ကာလအတွင်းနှင့် Covid-19 အလွန်ကာလတို့တွင် ဆုံးရှုံးမှုများကို ပြန်လည်ကုစားရန်အလို့ငှာ အကြံပြုချက်များကို တင်ပြအပ်ပါသည်။
- လုပ်သားများ၏ လုပ်ခကို တွက်ချက်ရာတွင် အလုပ်မလုပ်ပါက လုပ်ခမရသည့်စနစ်ကို ကျင့်သုံးရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းစနစ် အသက်ဝင်လာမှသာ လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် လုပ်သား၏ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို ကောင်းမွန်စွာ ကိုင်ကွယ်နိုင်ပြီး လုပ်ငန်းကဏ္ဍတစ်ခုလုံး၏ supply chain ကို မြှင့်တင်နိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းအများစုမှာ ညှပ်-ချုပ်-ထုပ် (CMP) စာချုပ်ဖြင့်သာ လုပ်ကိုင်နေခြင်းဖြစ်သဖြင့် supply chain ထိခိုက်ပါက အလုပ်အကိုင်များ ရပ်တန့်ရပြီး ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။
- Covid-19 ကြောင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းပြတ်ခြင်း၊ အလုပ်ပိတ်ရက်များခြင်းကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ဈေးကွက်အတွင်းမှ ထွက်သွားခဲ့ကြပြီး လုပ်သားများနှင့် နိုင်ငံစီးပွားရေးထိခိုက်ခဲ့ရသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လူမွဲအဖြစ်ခံယူခြင်းဥပဒေ အသက်ဝင်လာအောင် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ သို့မှသာ အလားတူကိစ္စရပ်များဖြစ်ပါက ဥပဒေအရ ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေဖြင့် ထိန်းချုပ်မှု အားနည်းပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ထွက်သွားနိုင်ချေများသဖြင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေးအတွက် ဆုံးရှုံးမှုများ ရှိနိုင်ပါသည်။
- Covid-19 ကြောင့် စက်ရုံများ မလည်ပတ်နိုင်သဖြင့် လုပ်ငန်းရှင်သာမက အလုပ်သမားများတွင်လည်း လုပ်ခမရခြင်း၊ အလုပ်ဖြုတ်ခံရခြင်းတို့ကဲ့သို့ ထိခိုက်မှုများစွာရှိခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အလုပ်သမားများအနေဖြင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းများ ပြန်လည်လည်ပတ်နိုင်စေရန် ပိုမိုတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး နှစ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် နားလည်မှုပိုရှိစွာဖြင့် လုပ်ကိုင်လိုပါသည်။
- အစိုးရထုတ်ပြန်ချက်များ နှောင့်နှေးခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရာတွင် ထိခိုက်မှု ရှိခဲ့သည့်အပြင် ရုတ်တရက်ညွှန်ကြားချက်များကြောင့် လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် ပြင်ဆင်ချိန်နည်းပါးပြီး လုပ်ငန်းဆက်လက်လုပ်ကိုင်ရန် ခက်ခဲခဲ့ပါသည်။
- Covid-19 ကာလအတွင်း အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး ပြန်လည် လည်ပတ်နိုင်ရန် ငွေအား၊ လူအား လိုအပ်ပြီး အရှိန်မပြတ် ဆက်လက်လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အစိုးရအား အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာသတ်မှတ်ချက်ကို ဆိုင်းငံ့ထား စေလိုပါသည်။ ထို့အပြင်အကျပ်အတည်းကာလအတွင်း လုပ်ငန်းများ ပုံမှန်လည်ပတ်နိုင်ရန်

အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် ကာလ သတ်မှတ်ထားရှိပေးသင့်ပြီး အခွန်ကင်းလွတ်ရသဖြင့် လက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းရာတွင် တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အကူအညီဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

- Covid-19 သက်ရောက်မှုကြောင့် လုပ်ငန်းများ ဆက်လက်ရပ်တည်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းနေချိန်တွင် အနည်းဆုံးအခကြေးငွေ တိုးမြှင့်ခြင်းသည် လုပ်ငန်းရှင်များအတွက် အခက်အခဲဖြစ်စေနိုင်ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၄ ရက်တွင် အနည်းဆုံးအခကြေးငွေ နှုန်းထားကို ၃,၆၀၀ မှ ၄,၈၀၀ ကျပ်သို့ တိုးမြှင့်လိုက်စဉ်က ဒေါ်လာငွေလဲနှုန်းမှာ ၁ ဒေါ်လာလျှင် ၁,၃၄၂ ကျပ်သို့ တိုးမြှင့်လာခဲ့သည့်အတွက်သာ လုပ်ငန်းရှင်များ ဆက်လက်ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ယခု အနည်းဆုံးအခကြေးငွေ နှုန်းထား ၄၈၀၀ ကျပ်ကို ထပ်မံတိုးမြှင့် သတ်မှတ်လိုက်မည်ဆိုပါက နောက်ပိုင်းကာလများတွင် ယခင်ကဲ့သို့ ဒေါ်လာငွေလဲနှုန်းများ တက်လာမည်ဟု မျှော်လင့်၍ မရသည့်အပြင် ထိုသို့ငွေလဲနှုန်းမြင့်တက်လာခြင်း မရှိပါက ယခင်နှင့် ယခုငွေလဲနှုန်း ကွာခြားမှုမရှိသော်လည်း အနည်းဆုံးအခကြေးငွေမှာမူ တိုးမြှင့်လာသည့်အတွက် လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် အခက်အခဲများစွာရင်ဆိုင်ရနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် Covid-19 ကာလ လုပ်ငန်းရပ်တည်ရန်အတွက်ပင် အထူးကြိုးပမ်းနေရသောအချိန်တွင် အနည်းဆုံး အခကြေးငွေ နှုန်းထားကို တိုးမြှင့်သတ်မှတ်လိုက်မည်ဆိုပါက ပို၍ဆိုးရွားသော အခြေအနေသို့ ရောက်သွားနိုင်သည့် အတွက် ပြန်လည်စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပေးစေလိုပါသည်။

၆။ ကိုးကား

- <https://www.myanmargarments.org>
- <https://www.facebook.com/mgma.myanmar/>
- <https://eurocham-myanmar.org/publications>
- <https://www.fairwear.org/covid-19-dossier/worker-engagement-and-monitoring/country-specific-guidance/vietnam/>
- <https://www.fairwear.org/covid-19-dossier/worker-engagement-and-monitoring/country-specific-guidance/bangladesh/>